

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU
A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŠUMAVA

KVOPP009LF5J

1605/12
L 185

KANCELAR VEŘEJNÉHO OCHRÁŇCE PRÁV
602 00 Brno - Údolní 39
PODATELNA
PŘEVZATO DNE: 16.05.2012
POČ. LISTŮ: 3 PŘÍLOHA: /

Veřejný ochránce práv
Mgr. Jana Gregorová
vedoucí oddělení
stavebního řádu a životního prostředí
Údolní 39
602 00 Brno

váš dopis značky / ze dne	naše značka	datum	vyřizuje / linka
1604/2012/VOP/JBE	NPS 02832/2012	14.5.2012	Müllerová/230

Vážená paní magistro,

obdrželi jsme 10. dubna 2012 Vaši žádost ze dne 4. dubna 2012 o doplňující informace a vysvětlení k případu nepovoleného splouvání úseku Teplé Vltavy vícemístnými plavidly, což způsobuje problémy organizátorům putovních dětských vodáckých táborů.

Především je nutno uvést, že zákaz provozování vodních sportů mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody na území národních parků v České republice je stanoven jako základní ochranná podmínka pro národní parky v ustanovení § 16 odst. 1 písm. e) zák.č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění zákona č. 18/2010 Sb. (dále jen ZOPK). Z tohoto ustanovení vyplývá, že jakékoliv využití vodních toků v národních parcích pro vodní sporty je možné buďto na základě povolení výjimky podle ustanovení § 43 odst. 1 nebo odst. 3. ZOPK, anebo vyhrazením se souhlasem orgánu ochrany přírody, přičemž forma vyhrazení není předepsána. Ustálená praxe orgánů ochrany přírody využívá pro vyhrazení jak formy správního rozhodnutí vydaného konkrétnímu žadateli, tak i formy opatření obecné povahy pro obecné využití individuálně neidentifikovatelnými návštěvníky národního parku.

V případě NP Šumava je vodní tok Teplé Vltavy vyhrazen pro provozování vodních sportů čl. 5 Návštěvního řádu NP Šumava, který byl vydán jako opatření obecné povahy pod zn. SZ NPS 01324/2011/19 – NPS 03253/2011 dne 15. 4. 2011. Konkrétní podmínky pro splouvání toků vyhrazených pro provozování vodních sportů byly pro rok 2011 stanoveny v Příloze 3, pro rok 2012 pak v Příloze 4. V obou případech je na Teplé Vltavě povoleno splouvání pouze v kajacích a kánoích, neboť z dlouhodobého monitoringu vyplývá, že vícemístná plavidla s větším ponorem mají nepříznivější dopad na stav dnové složky a složky vodního sloupce vodního ekosystému. Jedná se především o společenstva vodních ponořených a vzplývavých rostlin, které jsou pohybem plavidel negativně ovlivňovány a ve většině případů se jedná o druhy zvláště chráněné, a zvláště chráněného živočicha (ve smyslu ustanovení § 48 a násl. ZOPK – kriticky ohroženého) perlorodku říční, která je zároveň druhem v zájmu ES (dle § 3 odst. 1 písm. p) ZOPK). Z odborných studií vyplývá povinnost orgánu ochrany přírody splouvání regulovat, omezovat množství splouvajících lodí při stanoveném rozpětí výšky vodního sloupce a při dosažení určité minimální výše splouvání zcela zastavit. Proto byl rozpracován a je používán registrační systém pro zájemce o splouvání Teplé Vltavy, kteří dostávají za úplaty možnost úsek mezi Soumarským Mostem a mostem u Pěkné při dostatečné výšce vodního sloupce splout v doprovodu průvodce.

Návštěvní řád skutečně neobsahuje žádné ustanovení o možnosti povolit výjimku ke splouvání v jiném než procesně v souladu s příslušnými ustaveními ZOPK projednaném, odsouhlaseném a schváleném režimu.

**SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU
A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŠUMAVA**

I tak je současný Návštěvní řád NP Šumava předmětem žaloby, kterou podalo OS s požadavkem na zrušení opatření obecné povahy č. 1/2011 – Návštěvního řádu Národního parku Šumava, protože je přesvědčeno, že ochrana perlorodky říční a jejího přirozeného biotopu je schváleným režimem zajištěna nedostatečně. Řízení před Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 8 Ao 3/2011 stále probíhá, v nynější době je znám pouze dílčí výsledek šetření, kterým je skutečnost, že vyhrazení míst (ve smyslu základních ochranných podmínek NP daných § 16 ZOPK) lze provádět jak individuálními správními akty, tak i opatřením obecné povahy. V případě Vašeho zájmu požadované informace k okolnostem a průběhu soudního řízení jistě sdělí NSS přímo. Pro nás je zatím určující skutečnost, že o žalobě nebylo rozhodnuto, takže považujeme Návštěvní řád NP Šumava za platný a jako příslušný orgán ochrany přírody jsme povinni kontrolovat jeho dodržování a zajišťovat jeho naplňování.

Výjimky z ustanovení § 16 lze podle ZOPK povolovat jedině v souladu s ustanovením § 43 ZOPK, které ale pojednává pouze o výjimkách ze zákazů, nikoliv o výjimkách z povolených činností. V případě splouvání na základě vyhrazení toku pro provozování vodních sportů se jedná o povolenou činnost, takže neznáme zákonu odpovídající způsob, jak v zájmu jedné skupiny osob, které schválený režim nevyhovuje, stanovit režim jiný.

K výše uvedenému jako příslušný správní orgán dodáváme, že dle našeho názoru se jedná o správnou a právnímu pořádku ČR odpovídající aplikaci příslušných zákonů – v daném případě ZOPK a zák. č. 500/2004 Sb., (správní řád) – a že Správě NP nepřísluší provádět teoretické právní rozборы tohoto stavu.

Obecně nepochybně platí, že o povolení výjimky ze zákazů ve zvláště chráněných územích podle ZOPK se rozhoduje ve správním řízení a také se tak v oprávněných případech samozřejmě děje, Správa NP Šumava takto rozhoduje běžně. Ovšem jedná se o případy, kdy podání žádosti o povolení výjimky odpovídá zákonem stanoveným podmínkám. Jiná je samozřejmě situace, kdy správní orgán nemá možnost o žádosti podle platné právní úpravy rozhodnout, což je právě projednávaný případ. Máte jistě pravdu, že žadateli by měla být vždy zachována možnost dvouinstančního projednání, ale v případě sdělení MŽP ze dne 26. 4. 2011, čj. 25576/ENV/11, 585/640/11, se jistě nejedná o výsledek odvolacího řízení, protože žádné takové neprobíhalo, nýbrž o metodické doporučení nadřízeného orgánu.

Pokud bychom i v daném případě museli dodržet zásadu „o žádosti vždy rozhodnout“, pak by se z našeho pohledu muselo jednat o žádost nepřijatelnou (dle § 45 odst. 3 správního řádu), protože o ní nelze podle práva meritorně rozhodnout. Správní řád v ustanovení § 66 stanoví, že správní orgán usnesením zastaví řízení mj. v případě, že byla podána žádost zjevně právně nepřijatelná, proti takovému usnesení se pak žadatel může klasicky odvolat a nadřízený orgán o odvolání rozhodne.

Z výše uvedeného vyplývá, že v minulém postupu Správy NP Šumava lze spatřovat pouze formální chybu v tom smyslu, že nebylo vydáno usnesení o zastavení řízení v případě podání zjevně neoprávněné žádosti. Vydané dokumenty samozřejmě neměly správním řádem požadovanou formu, nicméně obsahově by byly určitě totožné, pokud by v té době odpovědné příslušné úředně oprávněné osoby výše popsaným způsobem žádost vyhodnotily. Jednalo se o absolutně první případ svého druhu a žádná ze čtyř existujících správ NP ani MŽP s tím neměly žádnou zkušenost, proto byla žádost Vodáckého klubu „vyřízena“ takovým způsobem, který jste vyhodnotila jako důvod pro zahájení šetření dle ustanovení § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

Správa NP Šumava jako orgán ochrany přírody nezaměstnává žádného specializovaného právníka, který by mohl podat teoretický rozbor dané situace, spíše byste mohla o takovýto rozbor požádat odbor legislativní MŽP nebo příslušné vědecké kapacity z akademického prostředí. Z pohledu zajištění náležitých výkonů státní správy v oblasti ochrany přírody na území Národního parku

SPRÁVA NÁRODNÍHO PARKU
A CHRÁNĚNÉ KRAJINNÉ OBLASTI ŠUMAVA

Šumava můžeme pouze konstatovat, že vyčkáme Vašeho závěru šetření a podle něho budeme nadále postupovat v přesvědčení, že Vámi zjištěný závěr bude jistě právně opodstatněný, věcně správný a v praxi státní správy použitelný.

Závěrem dovoluťe vyslovit ujištění, že cílem Správy NP Šumava nebylo diskriminovat děti a mládež při splouvání Vltavy, ale pouze zajištění náležité úrovně ochrany ekosystému vodního toku, v němž se jako v jediném sportovně využívaném toku na území České republiky dosud vyskytuje kriticky ohrožený živočich perlorodka říční a navíc několik druhů zvláště chráněných rostlin, které mohou být neregulovaným splouváním poškozovány, a to zejména vícemístnými plavidly s větším ponorem. Jedná se celkově jen o dva úseky nejdelšího českého vodního toku, v nichž je splouvání regulováno (Borová Lada – Polka a Lenora – Nová Pec), takže pro základní výcvik vodáckých nováčků a dětí se zdravotním postižením zůstává dostatek příležitostí k tréninku na jiných tocích nebo přímo na vodní nádrži Lipno či v úseku od Vyššího Brodu níže. Uznáváme, že atraktivita horního toku Teplé Vltavy je vysoká, i jeho vhodnost pro začátečníky především pro absenci jezů i sportovně náročných úseků, ovšem jedná se o vodní tok, který je v regulovaném úseku pod Soumarským Mostem částí první zóny národního parku, tedy nejvyšší kategorie zvláštní územní ochrany přírody, takže jej není možné splouvat bez omezení ve stejném režimu jako většinu českých řek. Jsme přesvědčeni, že náležitý vztah k přírodním krásám a hodnotám mohou vodácké oddíly v dětech založit a kultivovat na mnoha jiných vhodných místech a Teplou Vltavu splouvat až v době určité sportovní i občanské vyzrálosti. K tomuto závěru nás vede především skutečnost, že samo splouvání úseku od Soumarského Mostu k Pěkné je poměrně náročný sportovní výkon s velmi omezenou možností zastávek a odpočinku, přičemž se projíždí poměrně málo různorodou až fádni krajinou bez možnosti výhledů a obdivování přírodních krás, neboť zejména v létě jsou břehy řeky zarostlé vysokou bylinnou vegetací, a tak se dětem nabízí pohled většinou pouze do „zelené stěny“ trav nebo lesa.

Určité nezanedbatelné nebezpečí pro biotop perlorodky a perlorodku samotnou představuje začátečnická nezkušenost, která může být příčinou zajiždění plavidel na mělčiny nebo do okrajů proudných úseků, kde je právě nejvyšší pravděpodobnost výskytu dospělých jedinců perlorodky. Stejně tak vysoký stupeň ohrožení, či přímo fyzickou likvidaci rozšlapáním, představuje brodění tokem při uvíznutí na mělčině nebo převrácení plavidla, jakkoliv je Teplá Vltava „školní“ řeka, kde je docela obtížné „se udělat“.

I když o vysvětlení věcných důvodů pro regulaci splouvání jste nás nežádala, považujeme osvětlení celkové situace za nedílnou součást Vašeho šetření, která může vysvětlit nutnost regulace provozování vodních sportů. Věříme, že zdůvodnění nutnosti regulace je i laicky pochopitelné a že opravdoví vodáci a organizátoři dětských vodáckých putovních táborů tuto situaci uznají a své aktivity tomu přizpůsobí.

V dané věci jsme připraveni s Vámi i nadále spolupracovat. Vzhledem k tomu, že obsah veškerých dokumentů, které jsme v našem vysvětlení zmínili, je Vám již znám, a zákony, z nichž jsme citovali, jsou obecně dostupné, žádné přílohy nepřipojujeme. V dané záležitosti nebyla z naší strany vyvíjena žádná další úřední aktivita, takže nám ani není známa existence nějakých dalších dokumentů, které by k této věci měly vztah.

S pozdravem

PhDr. Jan Stráský
ředitel Správy NP a CHKO Šumava